

jeg horte ret, men maaffee det ærede Medlem for Ringkjøbing (Madsen) allerede har gjort opmærksom paa, at den Udvidelse af Undervisningen, her fordres, ikke er nogen Fordyrelse; saasnart først de 5 Aar ere gaaede, saa vil der blive en Besparelse; Forandringen er altsaa ikke noeconomisk, den vil ikke medføre større Udgifter, saa at jeg ikke troer, at der fra den Side kan reises nogenfømhelst Indvending derimod. For mit Vedkommende er det mig en stor Tilfredsstillelse at see netop den Retning, hvori Forandringen skal gaae. Naar jeg har bedt om Ordet, er det ganske vist ogsaa, fordi jeg kunde ønske Mere i den Retning, for at antyde en Smule Kritik over den kongelige Landbohøjskole, ogsaa jeg kunde ønske, at dens Virksomhed blev noget forandret, eller maaffee rettere blev noget udvidet. Jeg kan give det ærede Medlem for Aalborg (Zahle) Ret i, at der maaffee havde været god Anledning til i sin Tid at forene Landbohøjskolen om ikke med Universitetet saa med den polytechniske Lærestiftelse, der ligger den nærmere, men da det ikke er skeet, troer jeg, at vi paa det Grundlag, vi staae paa, maae komme til nogen Forandring, naar man undersøger, hvad der skal være Formaalet for Landbohøjskolens Virksomhed, og efter hvilken Grundsætning denne skal indrettes, og det ærede Medlem har ogsaa nok Ret i, at man der er en Smule doctrinair ligesom ved andre Undervisningsanstalter her i Landet; uagtet jeg ikke troer, at Undervisningen skal være praktisk i den Retning, som han antydede, nemlig saaledes, at der skulde læres praktisk Agerbrug, troer jeg dog, at der er andre Retninger, hvori man kunde ønske dette. Dette Lovforslag er allerede et saadant nyttigt og hensigtsmæssigt Skridt, men jeg kunde ønske, at der ogsaa foretoges andre Skridt for at give en saadan Undervisning, hvorpaa jeg troer, der i Praxis er stor Mangel, og hvorved man vilde forøge det Elevertal, der findes ved Skolen, og forøge den Nyttede, den gjør. Det, jeg først og fremmest sigter til, er en Mangel, som i den seneste Tid er foreflaaet afhjulpen paa en anden Maade, efter hvad der er meddeelt Finantsudvalget, og som jeg ogsaa troer er Offentlighe-

den bekendt. Det er en af de Ting, som man ved en Omordning af Sore Academi troer at kunne opnaae, at man kunde komme til at give de Statsborgere, som ikke ville være Embedsmænd, men ville gaae over i praktiske Livsstillinger, og fremfor Alt dem, som ville gaae over i den Stilling, hvortil de fleste Folk her i Landet gaae, nemlig Landvæsenet, en større statsborgerlig Dannelse, hvortil der ganske vist er meget stor Trang her i Landet. Jeg skal naturligvis ikke gaae videre ind paa det Forslag, der kan ventes eller allerede er gjort ved Sore Academi, men jeg troer ikke, at det er hensigtsmæssigt, naar der er Tale om at gjøre den til en statsoeconomisk Højskole, fordi jeg troer, at den første Betingelse for en saadan Skole vilde mangle, nemlig Elever. Det har allerede viist sig ved de større Realskoler, naar der har været Tale om en mere udvidet Skoleundervisning, at Folk, som ville gaae over i praktiske Stillinge, ikke ville koste Meget paa en saadan almindelig Uddannelse, og der er neppe noget Spørgsmaal om, at det Samme vil vise sig endog i høiere Grad, naar der er Tale om en endnu videre gaaende Uddannelse. Jeg troer imidlertid, at der er en anden Vej, som ligger ganske anderledes nær og fører til ganske anderledes heldige Resultater, ad hvilken man paa en langt bedre Maade kan afhjælpe det Savn, der ganske vist er, nemlig naar man ved disse Fagsskoler, tekniske Skoler aabner Mulighed for, at Folk der kunne opnaae ogsaa denne Slags almindelige Uddannelse, som Folk ikke opnaae i Skolerne, og som der dog er stor Trang til. Jeg veed idetmindste, at netop en Mængde af de Mennesker, som benytte Landbohøjskolen, paa samme Tid i høi Grad have savnet denne Dannelse, som det næsten ikke er dem muligt at komme i Besiddelse af, fordi de ikke kunne anvende mere Tid paa deres Uddannelse end den Tid, der gaaer med til Landbohøjskolen, da Forholdene der — hvad jeg anseer for rigtig — ere indrettede skolemæssigt, og da der kræves streng Orden og stilles store Fordringer til dem, kunne de ikke paa samme Tid, paa andre Steder søge at komme i Besiddelse af disse Kundskaber. Jeg nævner ikke dette, fordi jeg ønsker, at Rigs-